

5/2008

Dolnočermenský zpravodaj

Vydává Obec Dolní Čermná

Pranostiky na květen

Svatý Florián si ještě může nasadit sněhový klobouk.

Není-li květen ani příliš studený, ani mokrá, naplňuje stodoly i sudy.

O svatém Duše chod' ještě v kožiše.

Prší-li na svatého Ducha, jsou klepána žita.

Prší-li na svatého Urbana, znamená újmu vína; pakli jest pěkný čas, dobré víno bude.

Děšť na svatého Mamerta přináší soužení, neboť v něm nic dobrého není.

Na Urbana pěkný, teplý den - bude suchý červenec i srpen. Vinná réva nedbá toho - bude míti vína mnoho.

Májová vlažička - naroste travička; májový deštiček - poroste chlebiček.

Pankrác, Servác, Bonifác jsou ledoví muži, Žofie je jejich kuchařka.

Když prší v pondělí svatodušní, bude zkáza na sena.

Na mokrá květen přichází suchý červen.

Před 13. dnem máje nejsme ubezpečeni stálého letního povětří; po tomto dni ale není zapotřebí se obávati vínu škodnému mrazu.

Na svatého Ducha nesvlékej kožicha; po svatém Duchu nezbavuj se kožichu.

Ubran krásný, vyjasněný - hojným vínem nás odmění.

Kolik Filipa Jakuba krapek, tolik sena kopek.

Děšť o letnicích - slunce na Boží tělo.

Pohoda na svatodušní pondělí slibuje úrodu.

Když máj vláhy nedá, červen se předá.

Na Filipa Jakuba chrousti hučí, o Martině studený vítr fičí.

Žofie vína upije.

Zprávy z obecního úřadu

**Rada zastupitelstva obce Dolní Čermná č. 20
7. 5 2008**

Zápis z jednání

Přítomni: Ing. Jiří Appl
Ing. Ludmila Müllerová
Jan Hampl
RNDr. Věra Šverclová
Ing. Vlastislav Vyhnálek

Program:

1. Příprava zastupitelstva. Rada se dohodla na svolání ZO na 26. 5. 2008 v 18,00. Hlavním bodem bude schválení závěrečného účtu za rok 2007, dále zprávy výborů, informace o činnosti rady, prodeje nemovitostí a pod.
2. Informace o stavbě garáže. Starosta podal informaci o průběhu úpravy prostorů dvora čp. 5 na garáž pro hasičské vozidlo. Projekt zpracoval Ing. Jiří Svoboda, je pověřen funkcí stavebního dozoru. Dodavatelem materiálu je firma Ing. Jiří Appl. – stavebniny. Převážná část prací je prováděna svépomocí členy JSDHO pod vedením velitele jednotky Jana Svobody. Výkopové práce dodal pan Faltejsek, dopravu a jeřáb Vladimír a Karel Mačátovi. Občerstvení brigádníků zajišťoval pan Jiří Pavlišta.
3. ČP 224. Rada projednala záměr oplocení části zahrady z důvodu oddělení části pro děti od veřejného prostoru a především od silnice. Plot rozdělí zahradu na přední část na které bude parková úprava a na část, kterou využívají nájemníci. Bude živý, po dobu vzrůstu doplněný pletivem. Obec dodá vhodnou zeminu. Rada projednala postup při řešení hospodářské části u čp. 224. Objekt je ve špatném stavu. Vazba střechy je dobrá, krytina je velmi špatná. Zdivo vhodné pro rekonstrukci na garáže nebo jiné podobné účely. Na přestavbu na garáže je zpracovaná studie. Rozhodnuto nabídnout budovu stávajícím nájemníkům k využití, v případě nezájmu nabídnout k přestavbě ostatním občanům, případně nabídnout budovu k rozebrání.
4. Návštěva Gminy Dzierżoniów. 12. 5. se uskuteční druhá schůzka zástupců Gminy a obce, tentokrát v Polsku. Za Dolní Čermnou se zúčastní starosta, radní V. Šverclová a členové zastupitelstva P. Helekal a P. Faltus. Na programu je projednání možností vzájemné spolupráce v rámci programu příhraniční spolupráce. Po první schůzce bylo dohodnuto, že se budeme zaměřovat na menší projekty, založené především na výměnných pobytech v rámci obcí, školy a spolků.

5. Inspekce v ZŠ a ŠJ. Starosta předložil inspekční zprávy obou příspěvkových organizací. Bez připomínek.
6. Rada projednala návrhy na dodávku konvektomatu a schválila výběr zařízení. Starý přístroj navrhuje nabídnout k odkupu.
7. Rada vzala na vědomí žádosti o přidělení bytu. Návrhy připraví Ing. Müllerová.
8. Hospodaření v lese. Starosta informoval radu o průběhu hospodaření v obecních lesích. Je nastartovaná spolupráce s panem Sýkorou. Proběhla schůzka s Ing. Klaclem (Forest) a Ing. Mičkou (lesní hospodář) o pohybu cen dřeva. V prvním čtvrtletí se podařilo uplatnit staré ceny, nyní ceny rapidně klesají. Bylo dohodnuto utlumit těžbu.
9. Cyklodráha. Starosta informoval o řešení finálního povrchu úložiště zeminy v návaznosti na přípravu terénu pro náhradní hřiště. Bezprostředně s tímto prostorem souvisí záměr stavba dráhy pro cyklistické aktivity. Ve věci se angažuje paní J. Pecháčková. Probíhají jednání o tvaru dráhy a připravují se jednání s majiteli dotčených a sousedních pozemků.
10. Komunikace v sídlišti. Starosta informoval o nutnosti dořešení kanalizace v novém sídlišti a vybudování vhodné komunikace pro zajištění obslužnosti stavební technikou. Bude připraven rozbor nákladů a předložen radě.
11. Projekty v ZŠ. Starosta předložil projekt osvětlení učeben ZŠ. Projekt byl zadán na základě připomínek hygieny. Řeší změnu stávajícího osvětlení tak, aby odpovídalo příslušným normám. Realizace bude zadávána postupně podle finančních možností. Dalším záměrem je využití OPŽP v oblasti zateplení školních budov. Ing. Müllerová informovala o termínech a možnostech tohoto programu. Doporučuje připravit podklady pro výzvu na přelomu roku 2008 a 2009.

Usnesení č. 20

- 20.1 Rada schvaluje termín schůze ZO na 26. 5. 2008 v 18,00 hod.
- 20.2 Rada bere na vědomí informaci o průběhu stavby garáže pro hasičské vozidlo.
- 20.3 Rada schvaluje postavení plotu na oddělení části zahrady u čp. 224.
- 20.4 Rada schvaluje záměr řešení hospodářské části čp. 224 a ukládá starostovi nabídnout objekt nájemníkům k využití (2-3 měsíce), případně učinit další kroky dle bodu 3 jednání.
- 20.5 Rada bere na vědomí informaci o návštěvě Dzierzonowa 12. 5. 2008.
- 20.6 Rada bere na vědomí informaci o rybníku.
- 20.7 Rada bere na vědomí informaci o inspekci v ZŠ a ŠJ.
- 20.8 Rada schvaluje výběr zařízení pro ŠJ. Ukládá starostovi nabídnout stávající zařízení k odprodeji.
- 20.9 Rada bere na vědomí žádost o přidělení bytu.
- 20.10 Rada bere na vědomí zprávu o hospodaření v obecních lesích a ukládá starostovi projednat s finančním výborem vliv utlumení těžby na obecní rozpočet.

- 20.11 Rada bere na vědomí informaci o úpravě pozemků pro uložení zeminy a schvaluje postup přípravy dráhy pro cyklistické aktivity.
- 20.12 Rada bere na vědomí informaci o komunikaci a kanalizaci v nově zastavované části sídliště a ukládá starostovi připravit rozbor nákladů.
- 20.13 Rada bere na vědomí informaci o projektech v ZŠ.

Vlastislav Vyhnálek

Stručný komentář k sestavenému rozpočtu obce na rok 2008.

Finanční rozpočet obce na rok 2008 připravoval finanční výbor (Věra Bláhová, Daniela Pravdová, Jiří Mencl) ve spolupráci s panem starostou již před koncem minulého roku. První verze byla předložena zastupitelstvu na jeho posledním zasedání v roce 2007, aby si zastupitelé mohli udělat představu o stavu financí a aby byl dostatek času na zapracování nových návrhů a připomínek. Návrh vycházel ze zásad, na kterých se zastupitelstvo obce dohodlo na svých podzimních zasedáních v minulém roce – to je zvýšené příjmy obce využít na přednostní úhradu starých dluhů, aby se snížilo celkové zadlužení a platby úroků. Některé záležitosti se v konečném návrhu objevily, některé v důsledku nových skutečností nikoli. Skutečnosti osvětlující nově vytvořený rozpočet obce jsou ve stručnosti následující.

Z minulých let si obec přináší velké závazky, které jsou i bez investičních úvěrů přibližně dvojnásobné oproti hotovosti a inkasovatelným pohledávkám, jimiž by bylo možno tyto dluhy uhradit. Tento stav výrazně ovlivňuje financování obce. Jedná se hlavně o dvě položky dlouhodobých závazků.

Po povodních v roce 1997 přijala obec půjčku na obnovu ve výši 2 mil. Kč se splatností v roce 2007. Peníze byly potřeba na provedené investice a rekonstrukci. Přestože jsme věděli, že za deset let budeme muset tento úvěr splatit, podařilo se nám naspořit pouze asi jednu třetinu dlužné částky. Po marné snaze se žádostí o prodloužení splatnosti u ministerstva a abychom zamezili následným sankcím ze strany finančního úřadu, obec vyjednala a přijala začátkem tohoto roku úvěr od České spořitelny ve výši 1,2 mil. Kč na úhradu staré půjčky. Z původní částky 2 mil. Kč bylo 0,7 mil. Kč splaceno včas, 0,1 mil. Kč se zaplatilo začátkem letošního roku. Tento postup není rozhodně nejlepší – takříkajíc vytloukáme klín klínem a nezaplacený investiční úvěr se ve své podstatě mění na úvěr financující provozní potřeby. Nicméně, abychom se vyhnuli sankcím, nic jiného již nezbývalo. Úvěr je splatný v pravidelných měsíčních splátkách během dvou let. Za tuto dobu zaplatíme na úrocích (za předpokladu stálosti úrokových sazeb) asi 65 tis. Kč.

Druhou tíživou záležitostí svazující hospodaření obce je dluh z roku 2003, který vznikl při opravě budovy školy a na jejíž financování tehdy chyběly asi 4 mil. Kč. Během času byl s věřitelem dohodnut splátkový kalendář postupně až do roku 2012. K začátku roku zbývá uhradit cca 2,4 mil. Kč bez úroků.

První verze rozpočtu počítala s tím, že využitím novely zákona o rozpočtovém určení daní z konce minulého roku, díky níž se naší obci oproti staré metodice zvýší příjmy z celostátních daní v úhrnu o 766 tis. Kč a dalšími běžnými úsporami, bude možno

velkou část těchto dvou dluhů zaplatit přibližně za dva roky tak, aby v období financování nově budované kanalizace byla finanční situace obce příznivější. To by se mělo projevit při jednáních o případném úvěru, bude-li k financování kanalizace potřeba.

Další výraznou změnou ovlivňující rozpočet je možnost provedení rekonstrukce Areálu zdraví, která by byla téměř celá kryta dotací. Obec by na tuto akci přispěla pouze částkou asi 0,75 mil. Kč. Tato možnost se naskytla koncem minulého roku a zastupitelstvo rozhodlo, že se ji pokusíme využít. Protože se tak výhodný dotační titul už zcela určitě nebude opakovat, máme dnes jedinečnou možnost rekonstruovat areál kempu a využijeme část finančních prostředků obce na tuto akci. Financování akce je rozloženo do dvou let. V případě, že obec se svým projektem neuspěje, bude muset v dalších letech do areálu investovat pouze na prostou údržbu podstatně větší částku než zmíněných 0,75 mil. Kč. Nemluvě o vybudování nových sportovišť a prostranství pro kulturní akce, které současný projekt obsahuje.

Z plánovaných investičních akcí ještě připomínáme částečnou rekonstrukci bytů v penzionu (bývalého domu s pečovatelskou službou) a nově budovanou garáž pro hasičské vozidlo. Druhá akce není ještě v rozpočtu dostatečně finančně pokryta a i při uvažované dotaci, nebude rozpočtovaných 200 tis. Kč postačovat. Větší část financování garáže se tak přesouvá do dalšího roku.

Částky, které budou vyplaceny na uvedené akce spolu s ostatními provozními příčinami znemožní uskutečnit původní představu, že se zvýšenými příjmy z rozpočtového určení daní přednostně uhradí staré závazky.

Oproti minulým letům již také nemůžeme počítat s příjmy za uložení zeminy z rybníka, které byly v roce 2006 a 2007 ve výši 625 tis. Kč ročně.

Výsledná podoba rozpočtu byla sestavena jako celkem reálná, nicméně velmi napjatá, protože na některé investiční akce nemáme letos finanční krytí v plné míře (chybí něco přes 500 tisíc Kč) a pokud se nepodaří získat výraznější dotace, budeme muset určitou část financování opět přesunout do příštího roku. K tomu je třeba poznamenat, že jsme rezignovali na původní představu o rychlejším splácení starých dluhů, a zůstali jsme pouze u dohodnutých pravidelných měsíčních splátek (celkem to představuje cca 1,2 mil. Kč za rok). Pokud se nic významného nezmění, budou nám staré dluhy ještě nějaký rok svazovat ruce. K jejich zaplacení budeme muset získat prostředky dalšími úsporami v provozní oblasti. Některá úsporná opatření již byla realizována – např. v penzionu, jejich výsledek však začneme pocítovat až v druhé polovině roku. Nepříznivý finanční stav a celkové ozdravení financí se tak protáhne do několika dalších let.

Skutečnost, že v rozpočtu nejsou jakékoli rezervy na nepředvídané výdaje, se projevila ani ne měsíc po jeho schválení, kdy vyvstala potřeba výměny starého zařízení ve Školní jídelně v hodnotě několika set tisíc korun. Tuto investici bychom měli realizovat v letošním roce. Způsob financování se ještě musí dohodnout s dodavatelem.

Za finanční výbor, Jiří Mencil

Informace k zařizování církevního pohřbu

Dovolte mi, abych podal několik informací k zařizování pohřebních obřadů v katolickém kostele.

1. Pozůstalí by se měli nejprve domluvit na dni a hodině pohřbu s místním farářem (Pavel Seidl, tel.: 465 393 149 – fara, 737 443 792 – mobil). Pohřeb je možný především v tyto dny: pondělí, středa až sobota. Tedy mimo neděle a zpravidla také mimo úterý (volný den faráře). Ve všední dny je možné začít pohřeb nejdříve až v 15,00 hod. Hodina je stanovena vzhledem k účasti zpěváků, hudebníků a varhanice, kteří se většinou vrací ze zaměstnání před 15,00 hod. V sobotu je možná jakákoliv dopolední nebo odpolední hodina.
2. Po domluvě s farářem se pozůstalí spojí s pohřební službou a vyřídí s ní potřebné náležitosti pohřbu do země nebo pohřebního rozloučení s odvozem na zpopelnění.
3. Pohřební rozloučení v kostele se zpravidla koná při mši svaté, na žádost pozůstalých je možné také vykonat rozloučení beze mše svaté.
4. Je dobře, když pozůstalí předají faráři podklady (stručný životopis) pro úvodní řeč kněze o zemřelém. Pozůstalí si mohou také zjednat do kostela civilního řečníka, který promluví o zemřelém.
5. Účast místní dechové hudby při pohřbu je třeba domluvit s kapelníkem panem Pavlem Vašíčkem, tel.: 465 393 233.
6. Účast místního chrámového sboru při pohřbu je třeba domluvit s jednatelkou sboru paní Magdou Vašíčkovou, tel.: 465 393 233.
7. Vykopání hrobu na místním hřbitově je třeba domluvit s příslušnou pohřební službou, která bude daný pohřeb vyřizovat.
8. Zazvonění zemřelému na zvonech místního farního kostela v Dolní Čermné je třeba domluvit s kostelníkem panem Josefem Marešem, tel.: 731 604 157. Zazvonit je možné i v případě, že se nekoná církevní pohřeb.

Finanční vyrovnání církevního pohřbu se koná ve formě dobrovolného daru pozůstalých na potřeby místního kostela. Úmyslně není stanovena taxa, protože

S dechovou hudbou a chrámovým sborem je třeba se ale vyrovnat podle jejich požadavků.

V prvním čísle Dolnočermenského zpravodaje vyšel zajímavý a hodnotný článek „Magická výstava tvorby Jindřicha Štyrského“ od paní Boženy Hrubantové z Petrovic. Její zamyšlení mne inspirovalo a dovedlo k rozhodnutí oslovit PhDr. Lenku Bydžovskou, Csc., z Ústavu dějin křesťanského umění (nar. v roce 1956), která byla spolu s dr. Karlem Srpem kurátorkou zmíněné výstavy díla Jindřicha Štyrského. Přes její značné časové zaneprázdnění vznikl tak mezi námi rozhovor, který by mohl oslovit také vás čtenáře zpravodaje.

Jindřich Štyrský, čermenský rodák, je osobností, která významně poznamenala české meziválečné umění. Jaké konkrétní dílo ho podle vás nejen v naší české společnosti nejvíce proslavilo? Víím, že je to těžká otázka, ale zkuste vybrat ten nejcennější obraz.

8

v čele s André Bretonem. Asi největší rozruch vzbudil Štyrského nejrozměrnější obraz beroucí dech - „Trauma zrození“ z roku 1936, jímž se po roční přestávce, způsobené těžkou nemocí při níž se ocitl na hranici života a smrti, vrátil velkolepým způsobem k malování, aby vyjádřil svou mezní zkušenost.

Ted' budu dost zvědavý. Je vám něco známo o osudu obrazu „Hřbitov“, který Jindřich Štyrský namaloval v roce 1921 v Čermné? Údajně nikdo neví, kde tento vynikající obraz je.

Raný obraz „Hřbitov“, kterého si sám Štyrský velmi cenil, známe bohužel jen z dobové černobílé reprodukce. Naposledy byl podchycen v katalogu posmrtné Štyrského výstavy roku 1946, od té doby se po něm, zatím, slehla zem. Téma hřbitova, hrobu i smrti přitom mělo pro Štyrského zvláštní přitažlivost od dětství: hřbitov kreslil již jako devítiletý školák, ve dvanácti letech o něm psal lyricky laděnou úvahu, v den svých šestnáctých narozenin nakreslil hřbitovní bránu. Toto zaujetí jej nikdy neopustilo a neustále pronikalo do jeho snů, básní, kreseb, koláží, fotografií i obrazů.

Přiznám se, že výtvarné umění není mojí silnou stránkou, ale zajímá mne, zda je mezi odborníky Jindřich Štyrský považován jednoznačně za artificielistu nebo spíše za vyznavače kubismu?

Štyrský se ve svých malířských začátcích rychle vyrovnával s dosavadními uměleckými směry včetně expresionismu a kubismu, ale jako příslušník nové avantgardní generace, nastupující po první světové válce, brzy odvrhl postupy předchůdců a hledal si jinou cestu. Ve druhé polovině dvacátých let byl artificielistou, poté doživotně surrealistou.

Zřejmě se shodneme, že uměleckou budoucnost Štyrského výrazně ovlivnila jak studia v Praze na Akademii výtvarných umění, tak i spolupráce s čelnými představiteli uměleckého seskupení tzv. Devětsilu. Kdo z nich měl ve skutečnosti na Jindřicha Štyrského největší vliv?

Akademické školení Štyrského zklamalo, zato svobodomyšlné devětsilské prostředí, v němž se setkávali mladí talentovaní básníci, malíři, architekti, teoretici, divadelníci atd., před ním otevřelo nové možnosti, jichž se okamžitě chopil a téměř přes noc se stal jednou

z nejvýraznějších osobností své generace. Lpěl na jedinečnosti svého projevu. Z ostatních malířů neuznával kromě Toyen nikoho, ale hodně se přátelil s básníky, především s Vítězslavem Nezval (až do jara 1938, kdy došlo k nesmiřitelné roztržce, zapříčiněné Nezvalovým schvalováním moskevských procesů) a s Františkem Halasem.

Jeho celoživotní družkou se stala česká malířka Marie Čermínová – Toyen. V čem konkrétně Toyen lidsky i v umělecké dráze ovlivnila Jindřicha Štyrského?

Štyrského a Toyen pojilo hluboké, nezištné přátelství. Sdíleli názory na umění, své práce vystavovali zásadně společně, ale každý z nich byl výjimečnou tvůrčí individualitou. Jejich díla jsou navzájem nezaměnitelná. Podle Nezvalova svědectví Toyen „nesnášela narážky, že by mezi ní a Štyrským mohly být jiné vztahy než kamarádké, a dovedla je posupným tónem odmítat“. Byla však tím, na

koho se mohl Štyrský vždycky spolehnout. Pečovala o něj v nemoci a do konce svého života se starala o jeho dílo.

Po tragické smrti svého otce v roce 1924 v Čermné se Jindřich Štyrský spolu s Marií Čermínovou vydali do Paříže. Poznamenal pobyt v Paříži nějakým výrazným způsobem tuto dvojici mladých umělců? Ví se například, že se v Paříži Štyrský seznámil s tvorbou, která měla erotickou motivaci.

V meziválečné době byla Paříž nejživějším střediskem světového uměleckého dění a přitahovala umělce ze všech končin světa. Štyrskému s Toyen se podařilo i v této náročné konkurenci upoutat pozornost a obstát. Právě tady se rozhodli, že se nepřipojí k žádné skupině či proudu, ale zůstanou sami sebou a vytvoří si vlastní směr – již zmíněný artificialismus. Svá nová díla v Paříži s úspěchem vystavovali. I když přitom vnímali okolní podněty a po svém na ně reagovali, Paříž nezpůsobila zlom v jejich konání, spíše některé sklony a zájmy posílila. Například erotické náměty se v tvorbě Toyen objevovaly s humornou nadsázkou již od začátku dvacátých let, kdežto Štyrský, který po celý život sbíral erotickou literaturu, se k nim ve své práci výslovně obrátil až na začátku let třicátých. Tehdy jednak vydával Erotickou revui a knižní svazky Edice 69, jednak sám vytvořil koláže ilustrující Nezvalovo „Sexuální

nokturno“ a vynikající fotomontáže doprovázející vlastní text „Emilie přichází ke mně ve snu“. Hluboký zájem o erotická témata sdílel Štyrský s francouzskými surrealisty.

Po návratu z Paříže do Prahy v dubnu 1928 Štyrský pracuje jako scénograf. Podílel se na jedné z nejdůležitějších inscenací české divadelní avantgardy v Osvobozeném divadle a také v Městských divadlech pražských na Vinohradech. Byl podle vás v této profesi také úspěšný?

V divadelní sezóně 1928-1929 byl Štyrský zaměstnán jako šéf výpravy Osvobozeného divadla, které tehdy hrálo v hotelu Adria na Václavském náměstí. V té době hodně propadal alkoholu, takže vyjít s ním nebylo snadné. Přesto v úzké spolupráci s režisérem Jindřichem Honzlem navrhl pozoruhodné scény, mimo jiné ke „Králi Ubu“ Alfreda Jarryho. Divadelní zkušenost s proměnami prostoru a s mnohoznačnou funkcí objektů pak zpětně zapůsobila na jeho volnou tvorbu. Ke scénografii se ještě krátce vrátil jako surrealista v polovině třicátých let.

Nástupem fašistické okupace Štyrský nesměl vystavovat ani publikovat. Mohla tato atmosféra přispět k jeho předčasné smrti?

Okupace Štyrského tvrdě zasáhla v několika směrech. Byl velmi vážně nemocen a nemohl dostávat léky ze zahraničí, které potřeboval. Stejně jako jiní surrealisté neměl sebemenší možnost zveřejňovat své práce, protože nacisté zahrnuli surrealismus společně s ostatními avantgardními směry do kategorie tzv. zvrhlého umění. S velkou nevolí sledoval, jak se někteří z bývalých přátel uchylují ke kýči, a zároveň prožíval poslední milostné zklamání. Dokonce mu

zešedly oči. Zatímco všichni, kdo popisovali mladého Jindřicha Štyrského, zdůrazňovali blankytnou modř jeho očí, v občanské legitimaci, vydané za protektorátu, stojí v kolonce barva očí: „grau“.

Paní Lenko, o vás je známo, že jste spolupracovala na výstavě díla Jindřicha Štyrského v Galerii hl. m. Prahy v Domu u Kamenného zvonu na Staroměstském náměstí. Jak dlouho jste tuto výstavu s Karlem Srpem připravovali? Můžete říci, z kolika galerií jste si vypůjčili umělcova díla a které z nich bylo asi nejcennější?

Štyrského dílo je dnes doslova rozeseto po celém světě. Na výstavu se podařilo zapůjčit exponáty z více než stovky soukromých i veřejných sbírek nejen v České republice, ale zejména ve Francii, Spojených státech, Belgii, Švýcarsku a dalších zemích. Zjistit, kde se které dílo nachází, je častokrát dlouhodobý detektivní úkol. U Štyrského to bylo složité i z toho důvodu, že Toyen při svém odchodu do francouzského exilu roku 1947 s sebou odvezla celou jeho pozůstalost. Ta byla pak po její smrti roku 1980 rozprodána na aukci v Paříži. Kontakty na současné majitele

jsme zjišťovali od počátku devadesátých let, kdy jsme mohli začít jezdit do zahraničí. Postupně jsme získávali jejich důvěru a na Štyrského retrospektivu se díky tomu podařilo dovézt práce i z významných sbírek, které se obvykle zapůjčování brání. Z jednotlivých děl bylo nejcennější „Trauma zrození“, ale jako celek by mu mohl konkurovat cyklus surrealistických koláží „Stěhovací kabinet“ z let 1934-1935, čítající přes šedesát prací, které jsou nyní roztroušeny v několika desítkách evropských a amerických sbírek.

Docela by mne i čtenáře našeho zpravodaje zajímal počet návštěvníků i zájem veřejnosti o tuto výstavu. Byl zájem podle vás běžný nebo vás účast návštěvníků příjemně překvapila?

Retrospektivu navštívilo téměř 25 000 diváků. Štyrského obdivovatelé se na

výstavu třeba několikrát vraceli. Troufám si tvrdit, že to byla příležitost, která se hned tak nezopakuje, protože shromáždit Štyrského tvorbu je v současnosti velmi náročné již z finančních důvodů vzhledem k vysokým cenám pojištění a dopravy.

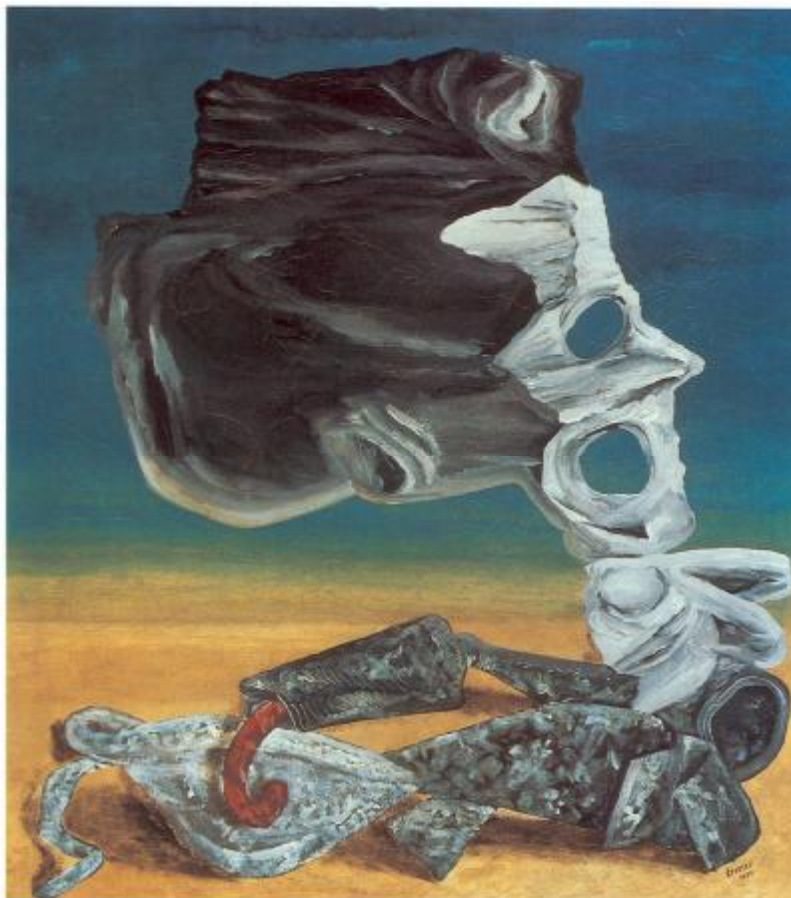
Bylo něco během přípravy nebo konání výstavy úsměvného, co vás doslova pobavilo?

Potěšilo mě, když jsme při přípravě výstavy a monografie dostali z jedné soukromé sbírky k dispozici dříve neznámé, půvabné dětské zápisky Jindřicha Štyrského a také množství jeho osobních fotografií od dětství do posledních dnů. Původně vše uchovávala Toyen, včetně momentek, kdy se malíř na prázdninách v Čermné usadil v koruně stromu nebo houpal v síti. Nezapomenutelné jsou bez výjimky všechny

snímky, na kterých se Štyrský, bez ohledu na své „zle vykotlané zuby“, upřímně směje.

Nakonec, paní Lenko, máte možnost něco vzkázat do Dolní Čermné. Co byste nám chtěla říci?

Sama za sebe si netroufám nic vzkazovat, ale dovolila bych si připomenout slavný úryvek z jednoho Štyrského textu, napsaného v těžké chvíli: „Kam se zachránit? Do ráje mého dětství. Už mne ta smrdutá Praha pohltila. Kam se mám zachránit? Do kraje mé dětské Arkádie, nebo do snů? Z oblak padá tam černý snůh.“ V poslední větě samozřejmě nejde o ekologickou narážku, nýbrž o oxymorón, pro přístup Jindřicha Štyrského ke světu tak typický.

Paní Lenko, upřímně děkuji za váš čas a zajímavé odpovědi. Pavel Seidl

Kdo je PhDr. Lenka Bydžovská ?

2002 Cena Uměleckohistorické společnosti v českých zemích

1996 – dosud: šéfredaktorka časopisu Umění/Art

1995 Cena Josefa Krásy

1992 přednáškový cyklus na Central European University v Praze

1991 stipendijní pobyt na University of Pennsylvania, Philadelphia

1990 – dosud: vědecká pracovnice v Ústavu dějin umění AV ČR v Praze

1990 CSc., disertační práce: Spolek výtvarných umělců Mánes v letech 1887 – 1907

1983 Cena Českého literárního fondu

1982 PhDr., rigorózní práce: Zdeněk Sklenář

1981 – 1990 odborná pracovnice v Ústavu teorie a dějin umění ČSAV v Praze

1980 studijní pobyt na Universit di Siena

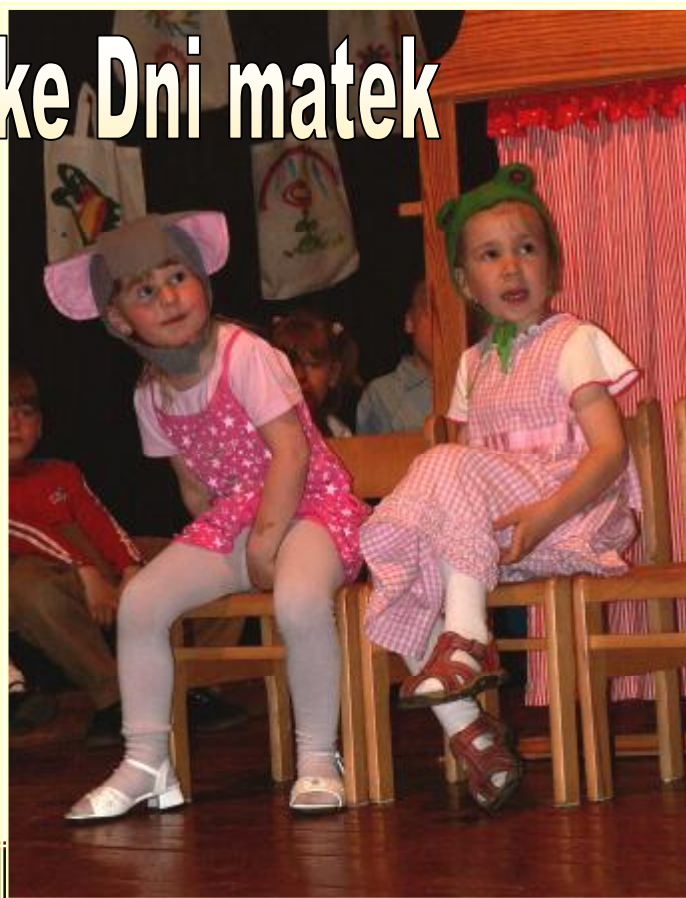
1976 – 1981 studium dějin umění a italštiny na FF UK v Praze,
diplomová práce: Zdeněk Sklenář

1972 – 1976 studium na gymnáziu v Roudnici nad Labem

Narozena 1956 v Děčíně.

Mateřská škola

Vystoupení dětí ke Dni matek

Mateřská škola Dolní Čermná a ČČK v Dolní Čermné
pořádají

20. ročník pochodu

Pohádkovým lesem

neděle 1. června 2008

**start v kempu
od 13,30 do 15,00 hod.**

Zpestřením

20. ročníku bude:

**diskotéka pro děti
+ další překvapení**

**Vstupné: děti 10,- Kč
dospělí 20,- Kč**

KULTURA V NAŠEM OKOLÍ:

Lanškroun

Výstavy, koncerty, divadla

BIENÁLE ZUŠ J. PRAVEČKA LANŠKROUN –

Městské muzeum

výstava výtvarného oddělení ZUŠ Lanškroun

(výstava potrvá do 15. června 2008)

1. června ve 13,00 hod.

Festival dechových hudeb: PRAVEČKŮV LANŠKROUN - Mezinárodní festival
Ojedinělou součástí přehlídky je národní autorská soutěž „Hledáme nové skladby pro dechový orchestr“

21. června v 15,00 hod. – Městské muzeum

HANA KOZUBOVÁ – KRAJKA – vernisáž výstavy

Program: ZUŠ J. Pravečka Lanškroun: Roman Zachara a Šimon Knápek

Módní přehlídka

(Výstava potrvá do 31. srpna 2008)

22. června v 18,00 hod. Bystřec čp. 123

Vernisáž výstavy děl JITKY EGERMAIEROVÉ VON LINDERN a výtvarníků z České republiky

(výstava potrvá do 6. července 2008, vždy v době od 15,00 do 20,00 hod.)

Ostatní

30. května – 1. června 2008

MALÝ ZÁVOD MÍRU AVX – mezinárodní čtyřetapový cyklistický závod starších žáků a kadetek

31. května od 7,30 hod. – Hala B. Modrého VOŘÍŠKARIÁDA 2008 – VIII.ročník

Výstavy kříženců a psů bez PP (na travnaté ploše před halou, v případě deště v hale)

Více informací na www.caniscentrum.com

31. května od 8,00 hod. Luková - LUKOVSKÝ MANDEL – turistický pochod

Pěší trasy 10 a 15 km jsou turisticky značeny;

Cyklotrasy 20, 30 a 40 km vedou převážně po komunikacích.

Startovné na všechny trasy je 10,- Kč pro děti do 15 let a 20,- Kč pro dospělé.

V cíli je připraveno občerstvení a různé hry pro děti.

Prezentace a start od klubovny Kynologického klubu od 8 hodin průběžně

15. června od 7,00 hod. – Hala B. Modrého

1. Ročník ZEMSKÉ KORUNY – Krajská výstava psů přístupna všem plemenům kromě NO, národním plemenům a neuznaným FCI.

Program Kina Lanškroun - květen 2008

22. – 25. května VENKOVSKÝ UČITEL (Český, Německo, Francie) „Každý někoho potřebuje“. Pavel Liška, Zuzana Bydžovská a Ladislav Šedivý v milostném trojúhelníku, který má příliš ostré hrany. Vstupné: 64,- Kč, 117 min.	čtvrtek 20,00 hod. pátek 20,00 hod. sobota 20,00 hod. neděle 20,00 hod. mládeži nepřístupno
26. května *OKO (USA) Mrtví se někdy vracejí, stejně tak Asijské horory, stejně tak zrak, někdy. Vstupné: 59,- Kč, 97 min.	pondělí 20,00 hod. mládeži nepřístupno
27. – 28. května *JUMPER (USA) Kdekoliv. Cokoliv. Hned. Podle románu Stevena Coulda. Dobrodružný sci-fi thriller. Vstupné: 64,- Kč, 89 min.	úterý 20,00 hod. středa 17,30 a 20,00 hod. mládeži přístupno
29. – 31. květen BOBULE (Český) Tomáš Bařina debutuje komedií o dvojici podvodníků, kteří hledají útočiště před zákonem v bezpečí moravské vesnice. Vstupné: 74,- Kč, 90 min.	čtvrtek 20,00 hod. pátek 17,30 a 20,00 hod. sobota 20,00 hod. mládeži přístupno

červen 2008

1. června BOBULE (Český) Tomáš Bařina debutuje komedií o dvojici podvodníků, kteří hledají útočiště před zákonem v bezpečí moravské vesnice. Vstupné: 74,- Kč, 90 min.	neděle 17,30 a 20,00 hod. mládeži přístupno
2. – 4. června TAKOVÁ NORMÁLNÍ RODINKA (Český) Máte pocit, že je vaše rodina praštěná? Seznamte se s Hanákovými. Vstupné: 74,- Kč, 90 min.	pondělí 17,30 a 20,00 hod. úterý 20,00 hod. středa 17,30 a 20,00 hod. mládeži přístupno
5. června * CO MY JEN VÍME? (USA) Filozofická úvaha na téma hranic reálného světa, prostoru, vědomí i mystična. Vstupné: 59,- Kč, 108 min.	čtvrtek 20,00 hod. mládeži do 12 let nevhodné
6. – 7. června KARAMAZOVI (Český) Tento dramatický příběh je o morálce, povaze člověka, lidském svědomí, vině, trestu a odpuštění. Vstupné: 74,- Kč, 100 min.	pátek 17,30 a 20,00 hod. sobota 20,00 hod. mládeži přístupno

8. června MONSTRUM (USA) Kterak mrzutá neogodzilla zničila jednu oslavu a New York k tomu. Neváhej a toč. Vstupné: 59,- Kč, 84 min.	neděle 20,00 hod. mládeži nepřístupno
9. – 11. června * AŽ NA KREV (USA) Když se ambice snoubí s vírou....Drama o ropě, krvi a víře. Vstupné: 69,- Kč, 158 min.	pondělí 20,00 hod. úterý 20,00 hod. středa 20,00 hod. mládeži nepřístupno
12. -13. června *HRANICE SMRTI (Francie) Boj o život začíná ! Mučí, vraždí a žerou člověčinu. Jen pro zvlášť otrlé. Vstupné: 69,- Kč, 108 min.	čtvrtek 20,00 hod. pátek 20,00 hod. mládeži do 18 let nevhodný
14. – 15. června LOVCI DRAKŮ (Francie, Německo, Lucembursko) Cesta k hrdinství je plná nebezpečí. Animované pohádkové dobrodružství. Vstupné: 59,- Kč, 80 min.	sobota 17,30 hod. neděle 17,30 hod. mládeži přístupno
14. – 15. června *SOUDNÝ DEN (USA) Konec světa se blíží! Skupina odvážlivců se vydává do nebezpečného území pro lék, který spasí lidstvo. Vstupné: 59,- Kč, 102 min.	sobota 20,00 hod. neděle 20,00 hod. mládeži do 12 let nevhodné
16. – 17. června *ÚHEL POHLEDU (USA) Očima osmi různých lidí, kteří se společně pokoušejí odhalit pravdu o pokusu o atentát na prezidenta Spojených států. Vstupné: 69,- Kč, 90 min.	pondělí 20,00 hod. úterý 20,00 hod. mládeži do 12 let nevhodné
18. – 19. června HORTON (USA) Animovaný film o dobráckém slonovi a městečku, ležícím ve smítku prachu. Vstupné: 64,- Kč, 85 min.	středa 17,30 a 20,00 hod. čtvrtek 17,30 a 20,00 hod. mládeži přístupno

Letohrad - květen 2008:

28. května 2008 v 17,00 hod. – Dům kultury
Kronika rodu Spiderwicků – filmové představení

30. května 2008 - Den otevřených dveří – 60 let MŠ
Taušlova
Program pro děti i dospělé, 15,00 hod., MŠ Taušlova
Letohrad

31. května 2008 Kunčický pohár – požární soutěž
Součást extraligy ČR bude zahájena v 11,00 hod., na hřišti Pod lipami Kunčice

Červen 2008

Mezinárodní hudební festival

**Pátek 6. června 2008 ve 20,00 hod.,
kostel Nanebevzetí P. Marie v Letohradě – Orlice
KONCERT V PŘEDVEČER ZAHÁJENÍ FESTIVALU
Andreo Castaldo (Itálie) – varhany
Kocianovo kvarteto (ČR)**

- Pavel Hůla – 1. housle
- Miloš Černý – 2. housle
- Zbyněk Paďourek – viola
- Václav Bernášek – violoncello

Na programu:

W. A. Mozart: Smyčcový kvartet C dur, KV 157

Dvořák: Smyčcový kvartet F dur, op. 96 „Americký“

Varhanní skladby G. Frescobaldiho, J. G. Walthera, W. E. Bacha a G. Donizettiho

Sobota 7. června 2008 ve 20,00 hod., zámecká terasa v Letohradě

Zahajovací operní galapředstavení v 19,30 hod.

Giuseppe Verdi – NABUCCO

– opera o čtyřech jednáních na libreto Temistocla Solery

Dirigent: Martin Doubravský, režie: Zdeněk Kaloč, scéna a kostýmy: Jana Zbořilová,
sborbimstr: Martin Veselý, choreografie: Vjačeslav Ivanov, as. režie: Alena
Žaloudková, hudební příprava: Tatiana Dribas a Jiřina Permanová

Orchestr, sbor a balet opery Divadla F. X. Šaldy v Liberci

Osoby a obsazení: Nabuchodonosor, babylonský král	Anatolij Orel
Ismael, synovec júdského krále	Nikolaj Višňakov
Zachariáš, židovský velekněz	Pavel Vančura
Abigaille, otrokyně	Aneta Baranovská
Fenena, Nabuccova dcera	Blanka Černá
Velekněz Baalův	Jiří Neraď
Abdallo, babylonský vojevůdce	Stanislav Dašek
Anna, Zachariášova sestra	Věra Poláchová

15. června 2008 v 15,00 hod. – ZÁVĚREČNÝ KONCERT MHF

Královéhradecký dětský sbor JITRO

Jiří Skopal – sbormistr, Michal Chrobák – klavír, na programu: sborové skladby

1. část – v kostele sv. Václava:

J. Gallus, G. Verdi, H. Badings, R. Thomson, P. Eben

2. část – na zámeckém nádvoří v Letohradě:

B. Smetana, A. Dvořák, O. Jeremiáš, O. Mácha, Z. Lukáš, M. Raichl, J. Vičar

9. – 15. června 2008 Výstava železničních modelů

Železniční stanice ČD Letohrad

po – pá 9,00 – 17,00 hod.

so – ne 10,00 – 17,00 hod.

14. června Dětský den

II. ročník dětského dne zahájí v 9,00 hod., před hasičskou zbrojnicí v Letohradě

14. – 15. června 2008 - II. Český pohár v letním biatlonu

14. 6. 13,00 – 15,00 hod.

15. 6. 10,00 – 12,00 hod., areál biatlonu

21. června 2008 Střelecký pohár

Soutěž ve střelbě z loveckých brokových zbraní od 9,00 hod., Letohradská bažantnice

21. června 2008, ve 21,00 hod. zámecká terasa

BLBEC K VEČEŘI - komedie

22. června 2008 Okresní liga mladých hasičů

Soutěž v požárním útoku, „Ostrov“ Letohrad-Orlice

22. června – 13. července 2008, Výstava paličkovaných krajek

Zasedací místnost zámek (zahájení v 15,00 hod.)

Jablonné nad Orlicí - květen:

středa 28. května 2008 v 10,00 hodin, sál kina

Tajný deník Adriana Molea

Divadelní představení pro 2. stupeň ZŠ v podání divadla Drak z Hradce Králové

Příběh britského školáka, který prožívá soukromé strasti i radosti a lehce paroduje svět dospělých...

Bližší informace na odboru kultury a cestovního ruchu, tel: 465 641 371

Červen:

6. – 8. června 2008 – Areál koupaliště

XIV. ročník folk a country festivalu - JABLONSKÝ MEDVÍDEK 2008

Pořádají: O. S. KAMARÁDI Jablonné nad Orlicí

v pátek 6. června od 19,30 hod přehlídka kapel:

Wejvrat – Letohrad

Duo Ťuk – Žamberk

Marien – Pardubice

Petra Šany Šanclová

AG Flek

v sobotu 7. června od 10,00 do 15,00 hodin

- výtvarné dílny - lidová řemesla (kovář, drátkování, hrnčířství, ubrousková technika, atd.) - budete si moci vyzkoušet různé výtvarné činnosti a své výrobky si odnést domů.
- netradiční soutěže nejen pro děti - soutěže jsou přizpůsobeny tak, aby se u nich pobavili všichni bez rozdílu věku. Všechny soutěže zvládnou i tělesně postižení.
V průběhu dne ukázka dravých ptáků, jízda na koni.
Za soutěže je nachystáno mnoho cen.

13,30 hod. – vystoupení OR Drums

mladí bubeníci ze Základní umělecké školy Letohrad

16,00 - přehlídka kapel

Yo – Yo efekt – Žamberk

Kapky – Červená Voda

Bodlo – Chodov u Karlových Varů

Hluboké nedorozumění – Praha

Epy de Mye – Jihlava

Bokomara

Vlasta Redl

Po celý víkend otevřeno občerstvení – (kuřecí steak, klobása, bramborák, pivo, limo)
Pro ty, kteří chtějí přijet s vlastním stanem možnost spaní přímo v areálu koupaliště.

Permanentka na celý program: 230,- Kč, děti od 6 do 15 let: 50,- Kč

Rodinné (2+2): 450,- Kč

páteční večer: 100,- Kč, děti od 6 do 15 let: 30,- Kč

sobota od 10 do 16 hodin: 50,- Kč, děti od 6 do 15 let: 30,- Kč

sobota od 16 hodin: 180,- Kč, děti od 6 do 15 let: 40,- Kč

Tělesně postižení vstup zdarma.

PŘEDPRODEJ; PERMAMENTKA: 180,- Kč, DĚTI 6 - 15 let: 30,- Kč

pátek 6. června 2008 ve 20,00 hodin

v kostele sv. Bartoloměje v Jablonném nad Orlicí

VARHANNÍ KONCERT

Carlo Tunesi (Itálie) – varhany

a Podorlický dětský pěvecký sbor Jablonné nad Orlicí

koncert je součástí Mezinárodního hudebního festivalu v Letohradě

sobota 16. června 2008 od 8,00 hodin

Okresní kolo v požárním sportu (muži a ženy)

pořádá Sbor dobrovolných hasičů Jablonné nad Orlicí, na místním fotbalovém stadionu, občerstvení zajištěno

pátek 20. června 2008 v 19,00 hodin, sál kina

GALAKONCERT

Podorlický dětský pěvecký sbor a pěvecký sbor Jabloňka

sobota 21. června 2008 - Rybí den

Tradiční nabídka rybích specialit u místní rybárny po celý den

Srdečně vás zve ČRS Jablonné nad Orlicí.

kino: květen – červen

27. května

čtvrtek v 19,30 hod.

LET'S DANCE 2 (USA)

Když vzpurná Andie, která nadevše miluje Street Dance, začne studovat na Marylandské škole umění, snaží se zapadnout a přitom si udržet starý styl života. Když spojí své síly s nejlepším tanečníkem školy Chasem, aby vytvořili formaci a zvítězili v taneční soutěži The Street, najde způsob, jak žít svůj sen a při tom propojit své dva oddělené světy.

98 min.

přístupný od 12 let

29. května

čtvrtek v 19,30 hod.

VENKOVSKÝ UČITEL (ČR)

Režisér Bohdan Sláma zachycuje ve svém novém filmu osudy tří hlavních hrdinů - Učitele, Marie a Chlapce - jejichž náhodné setkání rozpoutá velký příběh lásky, přátelství a odpuštění. Každá z postav si s sebou nese tajemství, každá touží po lidské blízkosti. Film Venkovský učitel vstupuje do kin s distribučním sloganem "Každý někoho potřebuje"

117 min.

přístupný od 15 let

9. června

pondělí v 19,30 hod.

BOBULE (ČR)

Honza (Kryštof Hádek) je typický městský floutek. Jeho kámoš Jirka (Lukáš Langmajer) je podvodník, který moc rozumu nepobral, ale má jednu skvělou vlastnost. Umí geniálně „oblbnout“ ženský. Právě toho oba využívají při svých podvodech. Kšeftují s byty, auty a vůbec se vším, co se právě namane. Jednoho dne se Honza dozví, že jeho děda, kterého dlouho neviděl, je vážně nemocný. Tato zpráva vytrhne Honzu ze zajetých kolejí a rozhodne se splnit dědovi jeho životní sen. Zajistí mu dovolenou snů a aniž to tuší, splní si tím i svůj sen. Najde to, co dlouho hledal a po čem toužil.

90 min.

přístupný

12. června

čtvrtek v 19,30 hod.

KARAMAZOVI (ČR, Polsko)

Příběh se odehrává v současném Polsku. Do Krakova přijíždí skupina pražských herců v čele s režisérem hry (Roman Luknár), aby na alternativním festivalu v netradičním prostoru oceláren uvedla jevištní adaptaci Dostojevského hry Bratři Karamazovi, divadelní hru, jejímž základem je vyšetřování otcovraždy.

100 min.

16. června

pondělí v 19,30 hod.

TAKOVÁ NORMÁLNÍ RODINKA (ČR)

Celovečerní film Taková normální rodinka vznikl na motivy jednoho z nejoblíbenějších českých televizních seriálů a knihy Fan Vavřincové. Naváže na to nejlepší z televizního zpracování a zároveň obohatí děj o nové situace a zvraty. Vznikla komedie schopná oslovit diváky napříč generacemi – ty, kteří legendární televizní „Rodinku“ milovali, tak ty, kteří ji nikdy neviděli.

90 min.

Ústí nad Orlicí

ROŠKOTOVO DIVADLO

Sobota 24. května 2008 v 15,00 hod.

O PEJSKOVI A KOČIČCE

Josef Čapek – Řád Červených Nosů – Divadlo pro děti – Blatnice pod Svatým Antonínkem – pohádka s písničkami pro děti, vstupné 45,- Kč

KINO MÁJ

25. – 26. května

neděle v 19,30 hod.

O RODIČÍCH A DĚTECH

pondělí v 19,30 hod.

Režisér Vladimír Michálek vypráví podle knihy Emila Hakla o jedné rodinné procházce (Josef Somr a David Novotný) a citlivých věcech mezi (nejen) otci a syny 110 min., vstupné 69,- + 1,- Kč

27. – 28. května

úterý v 19,30 hod.

27 ŠATŮ

středa v 19,30 hod.

Jane miluje svatby a jako družička pomáhá na každé, na kterou narazí. Co se ale stane, když jí sestra překazí tu jedinou jejíž protagonistkou chtěla být ona sama, a na paty se jí navíc věší cynický novinář?

Titulky, 109 min., vstupné 59,- + 1,- Kč

30. – 31. května

pátek v 19,30 hod.

VENKOVSKÝ UČITEL

sobota v 19,30 hod.

Pavel Liška jako učitel, Zuzana Bydžovská coby statkářka Marie, Ladislav Šedivý v roli jejího syna. Tři lidé toužící po lásce v milostném trojúhelníku, který má příliš ostré hrany.

125 min., vstupné 64,- + 1,- Kč

Dovolené ve zdravotnictví - červen 2008

MUDr. Zdeňka Novotná – dětská ordinace

13. – 22. června bude ordinovat jen v Horní Čermné

(z důvodu zástupu MUDr. Beránka v Lanškrouně)

Ordinační doba:

Po 7,00 – 11,00 hod.

Út 10,00 – 12,00 hod.

St 12,00 – 15,00 hod.

Čt 12,00 – 14,00 hod.

Pá 7,00 – 11,00 hod.

Program „Make a Connection – Připoj se“ **bude opět nadělovat dobrovolníkům**

Finanční podporu až do výše 50 tisíc korun mohou na svůj projekt získat mladí lidé ve věku od 16 do 26 let v sedmém ročníku úspěšného programu „Make a Connection – Připoj se“, který v České republice společně realizuje Nadace rozvoje občanské společnosti (NROS) a společnost Nokia. Na regionální úrovni (v Pardubickém, Královéhradeckém a Libereckém kraji) program mediálně podporuje Občanské sdružení Altus.

Program je určen na podporu dobrovolných aktivit mladých lidí, kteří mají chuť svým projektem pomoci komunitě, ve které žijí. Zájemci se mohou se svým programem přihlásit nejpozději do 30. června 2008 vyplněním jednoduchého formuláře, v němž specifikují cíl projektu, cílovou skupinu, místo, termín realizace a zejména význam a přínos jejich projektu. Kromě finančních prostředků na realizaci projektů absolvují mladí lidé, jejichž projekty získají finanční podporu, také několikadenní školení, kde se naučí, jak své projekty řídit, správně komunikovat v týmu a získají i řadu dalších důležitých informací.

Veškeré informace o účasti v programu, včetně formuláře přihlášky projektu (žádost o grant) jsou k dispozici na www.pripojse.cz.

Občanské sdružení Altus
Tovární 1112, 537 01 Chrudim
www.altus.chrudimka.cz

Ledoví muži

Náhlá ochlazení vždy budila u našich předků mimořádnou pozornost a oprávněné obavy. Vpády studeného vzduchu od severovýchodu, severu nebo severozápadu, ke kterým dochází ve druhé polovině astronomického jara, se totiž většinou dostávají už v plném rozvoji vegetace, a proto nezřídka způsobují nemalé hospodářské škody.

Tyto vpády studeného vzduchu nejsou klimatologickým jevem příznačným pouze pro naše území, ale postihují všechny země evropského mírného pásma. Přestože jejich časový výskyt bývá v jednotlivých letech značně nepravidelný, a v některých letech se nevyskytují vůbec, v zahraničí i u nás se v obecném povědomí ustálila jejich vazba na pověstné dny tří svatých: Pankráce, Serváce a Bonifáce. To je 12. až 14. května.

Podle těchto dnů bývají nejčastěji odvozována i jejich jednotlivá národní označení. Proto se v češtině hovoří o ledových svatých nebo o ledových mužích, proto angličtina má své Ice Saints a Francouzi znají Saints de glace. V německé odborné literatuře se lze nejčastěji setkat s pojmenováním Eisheiligen či s Eismänner, ale i s Maikälterückfalle, a v ruštině se pro stejný meteorologický jev používá označení majskie vozrasty cholodov.

Pozdní jarní vpády studeného vzduchu náležejí k povětrnostním situacím, na které se vážou nejstarší doložené hospodářské pranostiky evropského mírného pásma. O tzv. ledových svatých, ale i o studené Žofii, je zmínka například už v knize Konráda Dangkrotheima, která obsahuje jména světců a je z roku 1415. O ledových mužích píše i francouzský spisovatel Francois Rabelais v první polovině 16. století. Nejstarší české znění pranostiky, která se vztahuje k jarním vpádům studeného vzduchu, pochází už z počátku 17. století. Je uvedeno v tzv. Gramatice latinské z roku 1614. O všeobecnou popularitu ledových svatých se postarala především různá vydání Stoletých kalendářů, která v hojné míře vycházela od 18. století. V první polovině 19. století pranostiky ledových mužů, už v obdobné formě jak je známe dnes, vstoupily do širokého povědomí.

Přesvědčivě to potvrzují četné lidové, především rolnické písemné záznamy, ve kterých jsou svátky Pankráce, Serváce a Bonifáce nejenom pravidelně dávány do souvislosti s očekáváním mrazů a mrazíků, ale v označení "ledoví muži, ledoví svatí" apod. se v nich už vyskytují v podobě ustálených spojení.

Když náš klimatický historik Karel Pejml hodnotil četnost výskytu jarních mrazů a mrazíků, které způsobují nejvíce škod na pěstovaných užitkových rostlinách, vymezil rámcově jako možný kritický časový úsek období od 20. dubna do 15. června. Přibližně k 90 % zaznamenaných poškození zemědělských, zahradnických a lesních kultur však dochází v období od 20. dubna do konce května. Tyto skutečnosti však také výstižně postihují následující pranostiky:

Studena svatého Jiří (Jiřího - 24. dubna) se přenesou přes kopí ledových mužů (12.-14. května) a vydrží až do Urbana (Urbana - 25. května). - Prvým ledovým mužem je Marek (25. dubna) nebo Robert (29. dubna), posledním ještě Norbert (6. června).

Vůbec první naše pranostiky, které upozorňují na možnost výskytu škodlivých vpádů studeného vzduchu na naše území, nalézáme právě už ke dnům v poslední dekádě dubna, kam lidová meteorologie řadí i tzv. první ledové muže: - Vojtíšek - kožíšek. - Jiří a Marek mrazem nás zalek. - Svatojiřské květy sklízí mráz. - Prvními ledovými muži u nás jsou Jiří a Marek nebo Vital a Robert.

Bezesporu největší popularitě se u nás těší tzv. velcí ledoví muži - Pankrác, Servác a Bonifác. Vedle existujících početných pranostik to potvrzují i jejich početná nezaměnitelná odvozená pojmenování, jakými například jsou ledoví muži, ledoví bratři, ledoví svatí, ledováci, ledáci, zmrzlí muži, zmrzlí svatí, zmrzlí bratři, zmrzlíci, studení bratři, tři studení, studení svatí apod.

- Pankrác, Servác, Bonifác - studení bratři, přinesou chladna, jak se patří. - Nejvíce proklínání svatí jsou ti tři ledoví. - Tři ledoví květům nepřejí. - Pankráce, Serváce a Bonifáce bojí se všechny zahravnice. - Pankrác, Servác a Bonifác často květy klidí, pro královnu Žofii.

Poměrně dost jsou u nás známí i tzv. malí ledoví muži. Je to zásluhou především našeho významného meteorologa a klimatologa Václava Hlaváče, který pod tento lidový název zahrnul vpády studeného vzduchu, které se na naše území dostávají v dlouhodobém průměru v období od konce druhé květnové dekády až po dny v polovině třetí dekády května.

- Pokud Urban z pece nesleze, tepla nebude. - Posledním zmrzlým je Urban. - Malí ledoví muži u nás jsou Urban, Filip a Beda. - Urban, Filip a Beda - může být běda. Zatímco v současném období teplého klimatického optima, poznamenaného stupňujícím se skleníkovým efektem, se tzv. velcí ledoví muži s mrazy nebo mrazíky dostavují s četností výskytu pouze kolem 20 % a malí ledoví muži kolem 10 %, je nepopíratelnou, exaktně prokazatelnou skutečností, že dříve byl jejich výskyt značně častější.

Německý meteorolog Gustav Hellmann například prokázal, že výrazná květnová ochlazení se ještě v některých obdobích minulého století dostavovala s četností výskytu 55 až 65 %. K podobným vývodům dospěl i náš klimatolog Karel Pejml. Velcí i malí ledoví muži se v současnosti nejčastěji dostavují pouze jako mokří muži. Tedy asi tak, jak jejich příchod ve svém čtyřsvazkovém díle Myslivcův rok vylíčil spisovatel Jan Vrba:

"Ledoví muži stáli přede dveřmi, a bylo jich se báti, poněvadž třešně a švestky plně kvetly, hrušně neměly do té slávy daleko, a koruny jabloní byly ozdobeny spoustou růžových a rudých poupat. Ten zázrak způsobila řada pěkných dnů, které se dostavily po vleklé sychravé studené nepohodě dubnové. Všecko bylo zdrženo, a proto nyní rázem povyskočilo, ale bylo dosud křehké, takže mrazy by způsobily značnou škodu, ne-li úplně zničily úrodu ovoce... A právě když se dostavil Pankrác, rozpršelo se v noci vydatně a potom od svítání až do božího poledne vytrvale mžilo, mžilo a mžilo..."

(z vysílání Českého rozhlasu, pořad Meteor, 14. 4. 2001)

Společenská kronika

Životní jubilea:

V měsíci květnu slaví svá výročí:

Emil Appl z Dolní Čermné
Marie Kršáková z Dolní Čermné
Hana Peichlová z Dolní Čermné
Stanislav Pecháček z Dolní Čermné
Ivo Kulhavý z Dolní Čermné
Ladislav Petr z Dolní Čermné
Josefa Nováková z Dolní Čermné

Vážení občané, upřímně Vám blahopřejeme k Vaším životním výročím a přejeme Vám dobré zdraví, životní pohodu a vše dobré do dalších let.

V květnu 2008 jsme se rozloučili:

S paní Annou Junkovou z Dolní Čermné
S paní Marií Nastoupilovou z Dolní Čermné

Pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast a zemřelým lehké odpočinutí.

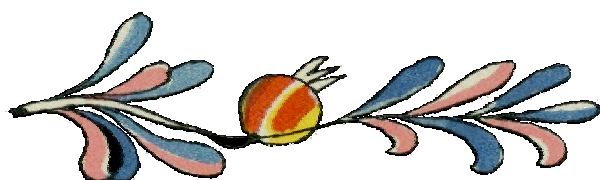
20. ročník

Čermenské folklorní slavnosti

20. – 22. června 2008

Na letošním festivale vystoupí soubory:

JÁNOŠÍK - Slovensko
 BARUNKA - Skalice
 JARO – Ústí nad Orlicí
 JITŘENKA – Dolní Čermná
 VLČNOVJAN - Vlčnov
 ANCESTRAS - Kolumbie
 VELIKA POLANA – Slovinsko

Vyobrazení:

- Obálka Pohádkový les 2007
Str. 7 Kostel sv. Jiří v Dolní Čermné
Str. 8 Jindřich Štyrský: Trauma zrození (1936, olej, plátno 100x250 cm, sbírka Maitra Binoche v Paříži)
str. 9 Jindřich Štyrský: Koláž z cyklu Stěhovací kabinet (1934 – 1935, papír 35,5x25,5 cm, Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou)
Str. 10 Fotografie: Jindřich Štyrský, Vítězslav Nezval, Toyen (kolem roku 1930)
Str. 11 Jindřich Štyrský: Koláž z cyklu Stěhovací kabinet (1934, papír 30x27cm, soukromá sbírka v Brně)
Str. 12 Jindřich Štyrský: Koláž z cyklu Stěhovací kabinet (1934, papír 38x26 cm, soukromá sbírka v Garches)
Str. 13 Jindřich Štyrský: Na hrobě (1939, olej, plátno 64x38 cm, Národní galerie v Praze)
Str. 14 – 15 Mateřská škola – vystoupení ke dni matek v Orlovně (květen 2008)
Str. 17 Pohádkový les – připomínka několika masek z minulých ročníků
Str. 28, 29 Kvetoucí jabloň a hrušeň
Str. 30 Roubená chaloupka v dolní části Čermné
Str. 31 Folklorní soubor Jaro (v roce 2000) a Jitřenka (v roce 1998)
(V článku o Jindřichu Štyrském jsou použity obrázky z knihy „Český surrealismus 1929 – 1953“ z nakladatelství Argo z roku 1996)
(Foto: Ing. Vlastislav Vyhnálek)

Uzávěrka příštího čísla – 31. května 2008

Dolnočermenský zpravodaj č. 5/2008 Květen 2008

vydává Obec Dolní Čermná, 561 53 Dolní Čermná
IČO 278734

e-mail: obec @dolni-cermna.cz

www.dolni-cermna.cz

odpovědný redaktor a grafická úprava: Marie Vyhnálková

Počet výtisků 570, neprodejné – pro vlastní potřebu

Tisk: GRANTIS, Třebovská 109, 562 03 Ústí nad Orlicí

Registrováno u MK ČR č. E 10103